

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Adversvs Omnia Catabaptistarvm Prava Dogmata
Heinrychi Bullingeri lib. IIII**

Bullinger, Heinrich

Tigvri, 1535

VD16 B 9759

Mißio & uocatio necessaria ministris

urn:nbn:de:hbz:466:1-35433

Stolos, deinde prophetas, tertio doctores, deinde potestates, deinde dona sanationum, subsidia, gubernationes, genera linguarum.

Quod si munus docendi in ecclesia, omnibus ex æquo competeret, & promiscue omnium esset, Paulus dixisset, Posuit omnes apostolos, prophetas, doctores: sed dicit, Alios quidem posuit apostolos & c. Cur ergo audent sibi catabaptistæ hoc arrogare, & sese ultra ingerere, contra Paulum Hebr. 5. Nemo sibi ipsi usurpat honorem, sed qui uocatur à deo quemadmodum & Aaron: ita & Christus non semetipsum glorificauit, ut fieret pontifex, sed is qui dixerat illi: Filius meus es tu, ego hodie genui te: & alibi, Tu es sacerdos in æternum secundum ordinem Melchizedek.

Hunc in modum testatur Ioannes Baptista de missione Christi Ioan. 1. & 3. Et de sua quoque missione idem Ioannes loquitur cap. 1. Ioannis: Fuit homo missus à deo, cui nomen Ioannes. Interrogatus deinde qua auctoritate doceret & baptizaret, ex Esaia & Malach. testimoniū suæ missionis adducit. Sic uocati, & missi sunt apostoli ex capite 10. et 28. Matthæi, ex ultimo Marci capite, ex 20. Ioannis. Paulus uocatum se ab initio omnium epistolarū suarum indicat, maxime in Galatarum epistola. Actorum 13. ipse cum Barnaba à spiritu sancto segregatur & ad prædicandum mittitur. Quin & in Mose ac prophetis missio semper

ostenditur. Contra eos uero qui inuocati currunt, & non missi prædicant, in Hieremia 23, dominus ita loquitur: Currebant sed non miseram eos.

Iam ergo conclusionem satis probatam arbitror, satisq; manifestum, catabaptistas in hoc non probe nec sancte agere, quum sese non missi ingerunt, quod à nullo unquam sanctorum factum esse legimus. SIMON. Quæ adduxisti non pugnant contra catabaptistas, nam sic se à patre per spiritum sanctum missos affirmant. IOIADA. Ad quid? aut quam ob rem? SIMON. Ad docendam ueritatem, ad prædicandum deum, et ad carpenda scelera & flagitia. IOIADA. Ex superioribus probatum erat, id quod tu affirmabas, idem à nobis quoq; fieri istis in locis ubi Euangelion prædicatur, quid ergo opus ista catabaptistarum missione? Ad ea loca in quibus euangelium prædicatur, non mittit deus qui errores plantent, qui dissidia excitent, qui diuersum doceant, qui ecclesias scindant. Hoc uero faciunt catabaptistæ, à deo ergo missi non sunt. Nā deus non est deus dissensionis, sed pacis & concordie 1. Cor. 14. SIMON. Omnino se à deo missos asserunt. IOIADA. Fortiter id quidem faciunt, sed minus uere. Nam & Satan in angelum lucis se trasformare nouit 2. Cor. 11. sed ob id non est bonus angelus. SIMON. An non Ioānis 3. scriptum est, Qui ex deo est

est uerba dei loquitur? Catabaptistæ uerbum dei prædicant, ergo sunt à deo missi. IOIADA. Et Arrius uerbum dei prædicabat, nempe, Pater maior me est, Arrius ergo à deo missus erat? SIMON.

Nequaquam. IOIADA. An non uerbum dei est, Pater maior est me? SIMON. Sed falso intellectum prædicabat Arrius uerbum dei, detorqueus scripturas, ergo à deo non fuit missus. IOIADA. Idē faciūt & catabaptistæ, qui et ipsi à deo nō sunt missi, utcumq; uerbū dei se prædicare iactent, quod & omnes fecerunt hæretici. Et satan uerbo dei uitur Matt. 4. sed non consequitur eum à deo missum esse. Quod ex Ioānis capite tertio adduxisti, ad Christum proprie pertinet, qui quoniam ex deo uenit, diuinas & cœlestes res habet perspectissimas, quod Ioannes Baptista discipulis suis adprobare conatur.

SIMON. Catabaptistæ dicunt uos deprauatores scripturarum esse. IOIADA. Nihil refert quæ illi dicant, quos falsum dicere parum pudet, ut ex sequentibus magis liquebit. Nam quod hac authoritate ex cap. Ioan. 3. desumpta, & Christo solo aptata abutuntur, sibi attribuentes quod solius filij est dei, quis non uidet eos ueritatis esse hostes? Nō ignoramus quæ in nos illi euomant conuitia, quod fures, latrones, antichristos, falsos prophetas, & seductores uocant. Damus hoc impotentia carnis & affectibus, serimus hæc

LIBER I.

ob Christum, & possumus hæc, si nobis occasio de-
 tur, uere expurgare, & ostendere ab eis hæc esse con-
 ficta. Sed eos à deo missos esse, id demum non conui-
 tijs, non maledicentia, sed alijs rebus probabunt ne-
 cesse est. SIMON. De his quid dicam non ha-
 beo, nisi quod ex ore eorum didici, eos à deo missos
 esse. IOIADA. Mihi non est dubium harum
 rerum expertes & ignaros esse homines istos, qua sci-
 licet uia deus uocet, & quæ uocationis & missionis
 signa sint. Qui enim à deo uocantur ac mittuntur, si-
 gnis aliquot sequentibus indicantur, ut uere uocatos
 ac missos adpareat, aut miraculis, aut uocatione ac e-
 lectione manifesta, in primis dexteritate, integritate
 uitæ, constantia, eruditione & scientia quæ huic offi-
 cio digna est. SIMON. Quid si hæc absq; ue-
 ritate & uerbo dei uobis fingitis? IOIADA.

Probabo ergo quæ dixi ex uerbo dei. Christus à di-
 scipulis suis iam abiens, misit eos in mundum, ut præ-
 dicarent euangelium omni creature, sed antequam
 hanc obirent prouinciam, manerent aliquousq; Hie-
 rosolymis, donec uirtute ex alto induerentur, missu-
 rus enim esset promissum patris spiritum in eos. Ac-
 cepto spiritu, simul linguarum peritiam & omnem
 scientiam acceperunt. Lucæ 24. Acto. 2.

Moses quum cunctaretur & uarias neceret ex-
 cusationes, in primis infantem & ineloquentem se ad
 hoc

hoc munus agnoscit, ad quod dominus erat missurus. Dominus uero pollicetur se in ore eius fore, quemad- Exodi 4.
modum & apostolis Matth. 10. 05 & sapientiam pol-
licetur cui resistere nemo queat. Paulus ad Timoth.
& Titum scribens de electione episcoporum, talens
querit, qui sit ad docendum aptus, qui potens sit ex-
hortari per doctrinam sanam, qui contradicentes re-
uincere ualeat, 1. Timoth. 3. Tit. 1. Vetat illic Paulus
ne quæ ex neophytis ad prædicandi munus admoueatur.

Hactenus de eruditione quæ in episcopo esse debet
testimonia scripturæ adduximus, iam de miraculis eor-
um qui mittuntur, quid habeant scripturæ audiemus.
Proferimus ergo signa Mosis in Aegypto, et innume-
ra quæ Actus apostolorum habent, manuum impositio-
nem, & quod uisibili specie spiritum sanctum recipie-
bant. Quod rite et publice eligi debeant mittendi, A-
ctorum caput primū adducimus de electiōe Matthiæ,
Actorum caput 7. de electione Stephani, Acto. 13. de
electione Pauli & Barnabæ. Actorum caput 14. do-
cet Paulum & Barnabam, quum per singulas ecclesias
presbyteros (ΧΕΡΟΤΟΝΗΣΑΥΤΕΣ) suffragijs creassent,
precatiq; essent cum ieiunijs, commendasse eos domi-
no in quem crediderat. Iam uides Simon, apostolorum
temporibus non quemq; temere se ingessisse ad docen-
dum, aut obtrusisse nolentibus: nam si hoc, quid electio-
ne & manuum impositione opus fuisset? Sed electio

fiebat præcedentibus precibus & ieiunijs. Idem habetur in epistola ad Tit. 1. SIMON. Quid si cuncta hæc apud catabaptistas reperias? IOIADA. Ne mininum quidem, nõ ergo à deo sunt missi, sed libido eos impulit & impudens audacia. Quæ nam faciunt miracula? nisi forte hæc miracula sint, quod sanæ ac piæ mentis homines ad insaniam redigunt & dementes faciunt, quodq; simplicium pernasalitas & suspensas in carnario inuisibiles reddunt. De eruditione quid sperandum? ubi inscitia & (ut ipsi loquuntur) simplicitas docentiũ summa eruditio est. Taceo plerosq; esse inter eos, qui uix legere, ne dicam omnino nihil legere norint. An non tales nouitij illi sunt, quos Paulus reijcit? Sed huiusmodi homines illi præficiunt, qui per totam uitam biblia ne uiderunt quidem, sententiolas duntaxat quasdam non rite intellectas tenentes, quas illi undecunq; corrasas aut suffuratas, uel à ducibus suis haustas ad contentionem suam maledicentia sua detorquent. Et hi quidem inter simplices stant, patrem cœlestem & spiritũ subinde ingeminantes. Quibus tandem nominibus illos appellare cõuenit mi Simon? Apostolos uocare non possum, quum à deo non sint missi. Deinde non prædicant in eis locis, ubi de deo adhuc nihil prædicatum est, sed ubi populus per fideles ministros diu, multoq; labore uiam ueritatis est edoctus, ibi isti irrumpunt temere,

omnia

omnia uastantes, omnia peruertentes, & uelut procel-
 la aut tempestas concitantes omnia, simplicem plebe-
 culam ita perplexam reddentes ut nec finem nec ini-
 tium norint. Prophetas si quis uocet, is nihil aliud fa- 1. Cor. 14.
 cit quàm si suem aulædam dicat. Linguarum enim o- Aulædus
 mniū egregie sunt ignari, adeò, ut contemnant etiam, Tibicen est
 Germanica tantum cõtenti. Doctores si uoces, docen-
 di artem plane ignorant. Ad hæc ueritate, quæ potissi-
 ma & præcipua in doctore requiritur, sunt desituti.
 Sed forte episcopi uolunt dici aut pastores. Iam quero
 quis eos ad episcopatum elegit? Cur præstantissimis
 illis donis, quæ Paulus in episcopo requirit, adeò ca-
 rent, ut sint indocti, pugnaces, contentiosi, rudes neo-
 phytis? In summa nihil habent quod ad docendi munus
 attinet. Ex his ergo colligere licet catabaptistas tales
 esse qui sese miserint, perplexos, tumultuosos, conten-
 tiosos, & ambitiosos hæreticos. SIMON. Ele-
 cti sunt & missi. IOIADA. A quo? SIMON.

Ab ecclesia eorum. Ad hæc frater fratri manum im-
 ponit, simulq; potestatem dat. IOIADA. Hæc
 missio & electio pontificatus me admonet. Nam &
 pontifex Romanus inobedientia, uiolentia, & malis
 artibus in tantum fastigium sese euexit: mox mulio-
 nem, lenonem, cocum & militem quemq; episcopati-
 bus admouit. Quis uero docuit eos ecclesiam fide &
 charitate conglutinatam & compactam separare ac

scindere? Quum unus sit deus, una fides, unum baptisma, una ecclesia? Quis authores huius sectæ misit, ut nouam & separatam facerent ecclesiam? Certe emulatio, inuidia, lis, contentio, ambitio, auaritia & pertinacia? Hæc possem abunde probare, nisi prudens quibusdam parcerem. Ecclesia igitur eorum ecclesia dei non est, sed secta quædam & coetus hominum contumacium & inobedientium, apud quos tantum est iustæ electionis, quantum apud coetum aliquem perduellionum, qui deserto magistratu publico ducem aliquem temere arreptum sequitur.

Sed demus ecclesiam esse, errat tamen electione, quæ iuxta præceptum apostoli apud eos nõ est in usu. Donatus quoq; ecclesiã sibi propriã constituit, Novatus propriã, uterq; in Affrica, neuter tamẽ à deo neq; uocatus neq; missus, neq; ecclesiæ eorũ ecclesiæ erãt, sed cõuenticula hæreticorũ. SIMON. Quid de Pauli dicto cõses, 1. Cor. 14. ubi ex æquo omnib. ius prophetandi tribuit? IOIADA. Idem quod Paulus. Prophetæ duo uel tres (inquit) in ecclesia loqui possunt, cæteri audiant & dijudicent. Porrò si fuerit alij reuelatũ aßidẽti prior taceat. Mox ad hæc uerba sequitur: Potestis enim omnes singillatim prophetare, ut omnes discant, & omnes consolationem accipiant.

SIMON. Ex his uerbis satis liquet, quod Paulus non dat potestãtẽ cuilibet docendi qualibet, quum
duos

duos aut tres duntaxat nominat, cæteros audire ius-
 bes, & auscultare ijs quæ per prophetas ex scripturis
 proponuntur. Neq; ius facit auditoribus interrumpen-
 di sermonem prophetarum, nisi quatenus omissum ali-
 quid aut non rite enarratum fuerit ab interprete aut
 propheta. Consequitur omnino ex hoc, non decere ut
 aliquis interloquatur, si ueritas sufficienter est enarra-
 ta: tam abest, ut hoc prætextu quisq; errores suos inse-
 rat. Video ego huius rei cardinem in eo uersari, Si ne-
 cessarium est, si quid ab his, qui præsumunt propheta,
 omittitur quod omitti nullo modo debet, aut omissum
 nocet ecclesiæ, dictum uero ecclesiam edificat et con-
 solatur, potest ab alio quoquam indicari, seruata ta-
 men modestia & charitate. Quod si nihil deest, taceren-
 dum erit. IOIADA. Sensum genuinum capis.
 Nam mox sequitur: Spiritus prophetarum subijciun-
 tur prophetis. Non enim confusionis author deus, sed
 pacis: spiritus sanctus non ex affectu aut contentione
 neq; temere erumpit, sed tractabilis est, nec ob quam-
 uis leuem rem pertinaciter pugnat, patitur se doceri,
 sentientiq; meliora cedit. Sed ab his longe absunt ca-
 tabaptistæ, nihilominus spiritum iactantes, sed quem-
 admodum iudas apostolatum. Iacobus non abs re mo- Iacobi 3.
 net, dicens: Nolite plures magistri fieri fratres mei, sci-
 entes quod maius iudicium sumpturi sumus, nos scili-
 cet qui docemus. SIMON. Hic uero maiorem